

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ RADY (EU) 2020/521

ze dne 14. dubna 2020

o aktivaci mimořádné podpory podle nařízení (EU) 2016/369 a o změně jeho ustanovení s ohledem na výskyt onemocnění COVID-19

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 122 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Krize spojená s onemocněním COVID-19, které Světová zdravotnická organizace (WHO) dne 11. března 2020 prohlásila za pandemii, dramaticky postihla společnost i hospodářství Unie, takže členské státy byly nuceny přijmout soubor mimořádných opatření.
- (2) Vedle hospodářských a sociálních dopadů pandemie jsou v důsledku krize výrazně zatíženy systémy zdravotní péče členských států. Členské státy čelí zvýšeným požadavkům zejména na zdravotnické prostředky a materiál, základní veřejné služby a výrobní kapacity pro tyto materiály.
- (3) Jsou zapotřebí rychlá a diverzifikovaná opatření, která by Unii jako celku umožnila tuto krizi řešit v duchu solidarity, s ohledem na omezení způsobená rychlým šířením viru. Tato opatření by se zejména měla zaměřit na záchranu životů, prevenci a zmírnění lidského utrpení a zachování lidské důstojnosti všude, kde je to v důsledku současné krize spojené s onemocněním COVID-19 zapotřebí.
- (4) Povaha a důsledky rozšíření onemocnění COVID-19 jsou rozsáhlé a nadnárodní, a vyžadují tudíž komplexní reakci. Opatření stanovená v rámci mechanismu civilní ochrany Unie („rescEU“), který byl zřízen rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013/EU⁽¹⁾, a jinými stávajícími nástroji Unie jsou omezeného rozsahu, a proto neumožňují dostatečnou reakci ani účinné řešení rozsáhlých důsledků krize spojené s onemocněním COVID-19 v Unii.
- (5) Proto je nutné aktivovat mimořádnou podporu podle nařízení Rady (EU) 2016/369⁽²⁾.
- (6) Aby se umožnila míra flexibility potřebná k zajištění dlouhotrvající koordinované reakce za nepředvídaných okolností, jako je tomu v případě krize spojené s onemocněním COVID-19, například pokud jde o poskytování zdravotnických pomůcek a léků, opatření na obnovu a relevantní lékařský výzkum, je nutné zajistit, odchylně od čl. 114 odst. 2 prvního pododstavce nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046⁽³⁾, aby rozpočtové závazky přijaté během období aktivace mohly být použity pro uzavírání právních závazků po celou dobu trvání aktivace. Tím by neměla být dotčena povinnost krýt i náklady odpovídajících právních závazků přijatých během aktivačního období v souladu s pravidlem n+1 stanoveným v uvedeném pododstavci. Náklady vyplývající z těchto právních závazků by měly být způsobilé pro celou dobu jejich provádění.

⁽¹⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013/EU ze dne 17. prosince 2013 o mechanismu civilní ochrany Unie (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 924).

⁽²⁾ Nařízení Rady (EU) 2016/369 ze dne 15. března 2016 o poskytování mimořádné podpory v rámci unie (Úř. věst. L 70, 16.3.2016, s. 1).

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (7) Aby se zajistilo rovné zacházení a rovné podmínky pro všechny členské státy, je rovněž nezbytné umožnit zpětnou způsobilost nákladů ode dne aktivace mimořádné podpory, a to i u již dokončených opatření, jestliže byla zahájena po tomto dni.
- (8) Aby byla zachována podpůrná povaha mimořádné podpory podle nařízení (EU) 2016/369, měla by tato podpora striktně doplňovat pomoc poskytovanou podle jiných nástrojů Unie.
- (9) V souvislosti s krizí spojenou s onemocněním COVID-19 se ukázalo, že je nezbytné rozšířit oblast působnosti nařízení (EU) 2016/369 s cílem poskytovat financování na pokrytí naléhavých potřeb zdravotnických prostředků a materiálů, jako jsou plicní ventilátory a ochranné prostředky, dodávky chemických látek pro testy, náklady na vývoj, výrobu a distribuci léků a další pomůcky a materiály. Mělo by rovněž být možné financovat opatření na podporu nezbytných kroků k získání schválení pro používání zdravotnických produktů.
- (10) Aby se zmírnil akutní tlak na zdravotnický personál a na státní prostředky v důsledku nedostatečné kapacity základních veřejných služeb a zachovala se životaschopnost systému zdravotní péče, mělo by být finančně nebo organizačně podporováno dočasné posílení počtu zdravotnických pracovníků a jejich výměna, jakož i léčba pacientů z jiných členských států.
- (11) Finanční podpora by měla rovněž pokrývat odbornou přípravu pro pracovníky v oblasti zdravotní péče a logistiky s cílem bojovat proti padělání zdravotnických potřeb.
- (12) S ohledem na rozsáhlé dopady onemocnění COVID-19 je zapotřebí rychlého a komplexního zapojení všech příslušných partnerů, včetně veřejných orgánů, veřejných i soukromých poskytovatelů primární a nemocniční péče a pečovatelských zařízení. Jsou třeba činnosti zaměřené na zmírnění tlaku na zdravotnickou infrastrukturu a na podporu ohrožených skupin zranitelných osob.
- (13) Aby se řešily výpadky dodávek, měly by být podporovány výrobní kapacity pro základní zdravotnické produkty, jako jsou léky, diagnostické testy, laboratorní pomůcky a ochranné prostředky, a měly by být poskytnuty finanční prostředky na uchování zásob těchto produktů.
- (14) Měly by být finančně i organizačně podporovány dodatečné nebo alternativní testovací metody pro zvýšení kapacity a relevantní lékařský výzkum.
- (15) Veřejní zadavatelé z členských států čelí při nákupu zboží nebo služeb v mimořádných situacích značným právním i praktickým obtížím. Aby mohli maximálně těžit z potenciálu vnitřního trhu, co se týče úspor z rozsahu a sdílení rizik i přínosů, je nanejvýš důležité rozšířit možnosti Komise pořizovat zboží nebo služby jménem členských států. Komise by měla mít možnost provádět příslušná zadávací řízení. Bude-li některé části tohoto zadávacího řízení provádět veřejný zadavatel z členského státu, například pokud jde o obnovení soutěže podle rámcové dohody nebo zadání jednotlivých veřejných zakázek na základě dynamického nákupního systému, měl by tento zadavatel nést odpovědnost za fáze, které provádí.
- (16) V mimořádných situacích, kdy je nezbytné společné zadávání veřejných zakázek Komisí a jedním nebo více veřejnými zadavateli z členských států, by mělo být možné, aby si členské státy v plné míře pořizovaly, pronajímaly nebo pronajímaly formou leasingu kapacity, které byly předmětem společného zadání zakázky.
- (17) Komise by měla mít možnost nakupovat, skladovat a dále prodávat nebo darovat zboží a služby, včetně pronájmů, členským státům nebo partnerským organizacím vybraným Komisí.
- (18) Nařízení (EU) 2016/369 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno.
- (19) Členské státy jakožto strany dohody o společném zadávání veřejných zakázek uvedené v článku 5 rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/EU (*) prohlásily, že souhlasí se začleněním probíhajících společných zadávacích řízení podle uvedeného článku do režimu zrychleného zadávacího řízení stanoveného tímto nařízením, za podmínek v něm stanovených. Druh lékařských protiopatření, jež jsou předmětem zadávané veřejné zakázky, a distribuce protiopatření do členských států by se měly řídit veškerými dohodami, jichž bude dosaženo v těchto probíhajících zadávacích řízeních.

(*) Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/EU ze dne 22. října 2013 o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách a o zrušení rozhodnutí č. 2119/98/ES (Úř. věst. L 293, 5.11.2013, s. 1).

- (20) Bezodkladné zadání a plnění veřejných zakázek zadaných v zadávacích řízeních prováděných pro účely tohoto nařízení je odůvodněno mimořádnou naléhavostí stávající zdravotní krize. Pro tento konkrétní účel je nezbytné umožnit odchylky od určitých ustanovení nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 a rozhodnutí č. 1082/2013/EU, při řádném doložení veřejným zadavatelem. Rozdělování lékařských protiopatření v rámci těchto zadávacích řízení by mělo respektovat veškeré případné rozdělovací klíče dohodnuté členskými státy. Státy EHP, které jsou signatáři dohody o společném zadávání veřejných zakázek na lékařská protiopatření, mohou souhlasit s tím, aby jejich účast na zadávání veřejných zakázek na lékařská protiopatření řízených Uníí tam, kde je to relevantní, podléhala pravidlům a podmínkám stanoveným v tomto nařízení. Vzhledem k tomu, že se tyto odchylky zavádějí v důsledku stávající krize spojené s onemocněním COVID-19, měly by být dočasné a měly by být uplatňovány po dobu aktivace mimořádné podpory podle tohoto nařízení.
- (21) Potenciál těchto opatření bude plně využit jen tehdy, jestliže se lékařská protiopatření pořízená prostřednictvím zrychlených a společných zadávacích řízení dostanou ke službám zdravotní péče ve členských státech neprodleně. Členské státy by proto měly zachovat zásadní dopravní toky, zejména prostřednictvím vyhrazených jízdních pruhů, zelených pruhů, na hraničních přechodech na trasách transevropské dopravní sítě (TEN-T) a usnadněním leteckého nákladního provozu během šíření onemocnění COVID-19. V případě potřeby by měly být využity zdroje v oblasti dopravy, které jsou k dispozici v rámci mechanismu civilní ochrany Unie. Pro tento konkrétní účel je nezbytné stanovit odchylku od čl. 1 odst. 6 rozhodnutí č. 1313/2013/EU.
- (22) S ohledem na situaci v souvislosti s krizí spojenou s onemocněním COVID-19 by toto nařízení mělo vstoupit v platnost co nejdříve.
- (23) Aby se zajistilo rovné zacházení a rovné podmínky pro všechny členské státy a aby bylo zajištěno pokrytí bez ohledu na to, kdy se onemocnění začalo v jednotlivých členských státech šířit, mělo by být toto nařízení použitelné ode dne 1. února 2020,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Na období od 1. února 2020 do 31. ledna 2022 se aktivuje mimořádná podpora podle nařízení (EU) 2016/369 na financování výdajů nezbytných pro řešení pandemie COVID-19to.

Článek 2

Odchylně od čl. 114 odst. 2 prvního pododstavce nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 pokrývají souhrnné rozpočtové závazky, které vedou k výdajům na podporu podle nařízení (EU) 2016/369, celkové náklady odpovídajících právních závazků přijatých do konce období aktivace podle článku 1 tohoto nařízení, aniž je dotčena povinnost krýt i náklady odpovídajících právních závazků přijatých během aktivacíního období v souladu s pravidlem n+1 stanoveným v čl. 114 odst. 2 prvním pododstavci nařízení (EU, Euratom) 2018/1046.

Výdaje jsou způsobilé ode dne aktivace mimořádné podpory podle článku 1.

Odchylně od čl. 193 odst. 3 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 lze udělit granty na opatření, která byla dokončena již před 15. dubnem 2020, za předpokladu, že tato opatření byla zahájena po dni aktivace uvedeném v článku 1 tohoto nařízení.

Článek 3

Nařízení (EU) 2016/369 se mění takto:

1) Články 3 a 4 se nahrazují tímto:

„Článek 3

Způsobilá opatření

1. Mimořádná podpora podle tohoto nařízení je reakcí na mimořádné situace, jež je založena na potřebách a doplňuje reakci postižených členských států zaměřenou na ochranu životů, předcházení lidskému utrpení a jeho zmírňování a zachovávání lidské důstojnosti, kdykoliv je to zapotřebí v důsledku pohromy podle čl. 1 odst. 1. Aniž je dotčeno období aktivace podle čl. 2 odst. 1, může být mimořádná podpora poskytnuta rovněž s cílem řešit potřeby v období po pohromě nebo zabránit jejímu opakovanému výskytu.

2. Mimořádná podpora podle odstavce 1 tohoto článku může zahrnovat jakákoli opatření v oblasti humanitární pomoci, která by byla způsobilá pro financování z prostředků Unie podle článků 2, 3 a 4 nařízení (ES) č. 1257/96, a může tedy pokrývat také opatření na pomoc, zmírnění utrpení a v případě potřeby ochranu s cílem chránit životy během pohromy nebo bezprostředně po nich. Lze ji použít také pro financování jakýchkoli jiných výdajů, které jsou s poskytováním mimořádné podpory podle tohoto nařízení přímo spojeny. Mimořádnou podporu lze použít zejména k financování opatření uvedených v příloze.

3. Aniž je dotčen odstavec 4, mimořádná podpora podle tohoto nařízení se poskytuje a je prováděna v souladu se základními humanitárními zásadami lidskosti, neutrality, nestrannosti a nezávislosti.

4. Opatření uvedená v odstavci 2 provádí Komise nebo partnerské organizace vybrané Komisí. Komise může za partnerské organizace zvolit zejména nevládní organizace, specializované služby členských států, vnitrostátní orgány a další veřejné subjekty, mezinárodní organizace a jejich agentury, a je-li to vhodné a nezbytné pro provádění opatření, další organizace a subjekty, které mají požadovanou odbornost nebo jsou činné v odvětvích důležitých pro odstraňování následků pohromy, jako jsou soukromí poskytovatelé služeb, výrobci vybavení a vědci a výzkumné instituce. Komise při tom nadále úzce spolupracuje s postiženým členským státem.

Článek 4

Druhy finančních opatření a prováděcí postupy

1. Komise provádí finanční podporu Unie v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 (*). Financování podpůrných opatření z prostředků Unie podle tohoto nařízení se zejména provádí prostřednictvím přímého řízení v souladu s čl. 62 odst. 1 písm. a) nebo nepřímého řízení v souladu s čl. 62 odst. 1 písm. c) uvedeného nařízení.

2. Mimořádná podpora podle tohoto nařízení je financována ze souhrnného rozpočtu Unie, jakož i z příspěvků, které mohou poskytnout členské státy a jiní veřejní nebo soukromí dárci jakožto vnější účelově vázané příjmy v souladu s čl. 21 odst. 5 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046.

3. Financování podpůrných opatření z prostředků Unie podle tohoto nařízení, které má být prováděno prostřednictvím přímého řízení, může Komise poskytnout přímo bez výzvy k podávání návrhů v souladu s článkem 195 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046. Za tímto účelem může uzavřít rámcové dohody o partnerství nebo vycházet ze stávajících rámcových dohod o partnerství uzavřených v souladu s nařízením (ES) č. 1257/96.

4. Jestliže Komise provádí operace související s poskytováním mimořádné podpory prostřednictvím nevládních organizací, považují se kritéria týkající se finanční a provozní kapacity za splněná, pokud existuje platná rámcová dohoda o partnerství mezi touto organizací a Komisí v souladu s nařízením (ES) č. 1257/96.

5. Mimořádná podpora podle tohoto nařízení může být poskytnuta v kterékoli z těchto forem:

- a) společné zadávání veřejných zakázek s členskými státy podle čl. 165 odst. 2 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046, přičemž členské státy si mohou kapacity, které byly předmětem společného zadání zakázky, v plné míře pořídit, pronajmout nebo pronajmout formou leasingu;
- b) zadávání veřejných zakázek Komisí jménem členských států na základě dohody mezi Komisí a členskými státy;
- c) zadávání veřejných zakázek Komisí jakožto velkoobchodníkem, který nakupuje, skladuje a dále prodává nebo daruje zboží a služby, včetně pronájmů, členským státům nebo partnerským organizacím vybraným Komisí.

6. V případě zadávacího řízení podle odst. 5 písm. b) uzavírá příslušné smlouvy:
- buď Komise, přičemž služby nebo zboží mají být poskytnuty členským státům nebo partnerským organizacím vybraným Komisí; nebo
 - zúčastněné členské státy, které přímo pořizují, pronajímají nebo pronajímají formou leasingu kapacity, na které pro ně Komise zadala zakázku.
7. V případě zadávacích řízení podle odst. 5 písm. b) a c) se Komise řídí pravidly stanovenými v nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 pro její vlastní veřejné zakázky.

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).“

- 2) V článku 5 se odstavce 1 a 2 nahrazují tímto:

„1. Financování z prostředků Unie může pokrývat veškeré přímé náklady nezbytné pro provádění způsobilých opatření uvedených v článku 3, včetně nákupu, přípravy, shromažďování, přepravy, skladování a distribuce zboží a služeb v rámci těchto opatření, jakož i investiční náklady opatření nebo projektů, které přímo souvisí s dosažením cílů mimořádné podpory aktivované v souladu s tímto nařízením.

2. Nepřímé náklady partnerských organizací mohou být rovněž kryty v souladu s nařízením (EU, Euratom) 2018/1046.“

- 3) Doplňuje se nová příloha, která zní:

„PŘÍLOHA

Způsobilá opatření

V případě pandemií s rozsáhlými dopady lze financovat tato opatření:

- dočasné posílení zdravotnického personálu, výměnu zdravotnických pracovníků, přijímání zahraničních pacientů nebo jiný druh vzájemné podpory;
- využití dočasných zdravotnických zařízení a dočasné rozšíření stávajících zdravotnických zařízení s cílem zmírnit tlak na stávající struktury a zvýšit celkovou kapacitu zdravotní péče;
- činnosti na podporu správy rozsáhlého provádění lékařských testů a na přípravu nezbytných vědeckých testovacích strategií a protokolů;
- zřízení dočasných karanténních zařízení a další vhodná opatření na hranicích Unie;
- vývoj, výrobu nebo nákup a distribuci zdravotnických produktů;
- zvyšování a přeměnu výrobních kapacit pro zdravotnické produkty uvedené v písmeni e) s cílem řešit výpadky dodávek;
- uchovávání zásob zdravotnických produktů uvedených v písmeni e) a jejich likvidaci;
- opatření na podporu kroků nezbytných k získání schválení pro použití zdravotnických produktů uvedených v písmeni e), je-li to požadováno;
- opatření k vypracování vhodných metod pro sledování vývoje pandemie a výsledků opatření přijatých s cílem ji řešit;
- organizaci *ad hoc* klinických hodnocení možných léčebných postupů nebo diagnostiky podle standardů hodnocení dohodnutých na úrovni Unie;
- vědecká validace zdravotnických produktů, včetně potenciálních nových testovacích metod.

Výše uvedený seznam není taxativní.“

Článek 4

1. Odchylně od čl. 1 odst. 6 rozhodnutí č. 1313/2013/EU mohou být při pořizování a dodávání lékařských protiopatření prostřednictvím postupů stanovených tímto nařízením použity všechny kapacity mechanismu civilní ochrany Unie.
2. Odchylně od čl. 172 odst. 1 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 jsou veřejní zadavatelé oprávněni požadovat dodání zboží nebo služeb ode dne zaslání návrhů smluv vyplývajících ze zadávacích řízení prováděných pro účely tohoto nařízení. Návrhy smluv se zasílají nejpozději 24 hodin od zadání zakázky.
3. Odchylně od čl. 172 odst. 2 nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 může Komise ve smlouvách uvedených v odstavci 2 provést nezbytné změny za účelem přizpůsobení vývoji probíhající zdravotní krize.
4. Odchylně od kapitoly 1 oddílu 2 bodu 30 přílohy I nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 a pro účely zadávání veřejných zakázek podle odstavce 2 tohoto článku může schvalující osoba sloučit obsah hodnotící zprávy a rozhodnutí o zadání do jednoho dokumentu a podepsat jej. Elektronický podpis uvedený v kapitole 1 oddíle 2 bodě 30.1 přílohy I nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 a podpisy následujících smluv mohou být nahrazeny potvrzením prostřednictvím zabezpečené elektronické pošty nebo pouze naskenovaným podpisem.
5. V případě potřeby se odchylky stanovené v odstavcích 1 až 4 tohoto článku, jakož i nezbytné odchylky od dohody o společném zadávání veřejných zakázek uvedené v článku 5 rozhodnutí č. 1082/2013/EU, vztahují na všechna zadávací řízení na lékařská protiopatření, ať již nově zahájená či již probíhající, s cílem zadat zakázky na základě vyhodnocených nabídek ve lhůtě 24 hodin.
6. Odchylky stanovené v tomto článku se použijí do dne 31. ledna 2022.

Článek 5

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 1. února 2020.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 14. dubna 2020.

Za Radu
Předseda
G. GRLIĆ RADMAN